

Obrazac za prijavu na Javni natječaj za prikupljanje ponuda za financiranje obrazovnih, kulturnih, znanstvenih i zdravstvenih programa i projekata Hrvata u Bosni i Hercegovini, iz sredstava Državnog proračuna RH za 2012. godinu

Sukladno uvjetima Natječaja prijavili smo sljedeći program / projekt:

Naziv programa / projekta			
PODRŠKA I TEHNIČKO JAČANJE TELEDOMA GRUDE KAO EDUKATIVNOG CENTRA ZA CJELOŽIVOTNO UČENJE			
Vrsta programa / projekta (označiti) NVO- Udruga građana			
<u>Obrazovni</u>	Kulturni	Znanstveni	Zdravstveni
Ukupno zatraženi iznos (u kunama)			
40.000 KUNA			

1) PODACI O PODNOSITELJU PROGRAMA / PROJEKTA

Naziv pravne osobe	TELEDOM-ASOCIJACIJA ZA RAZVOJ EDUKACIJU I PODUZETNIŠTVO		
Vrsta pravne osobe	NVO - Nevladina organizacija		
Sjedište i adresa pravne osobe	Trg Herceg Bosne 4 88 340 GRUDE		
Ime i prezime odgovorne osobe za zastupanje	Dr.sc.BOŽO VUKOJA		
Telefon	+38739661469	Fax	+38739660015
E-mail / Internetska stranica	Bozo.vukoja @tel.net.ba ;teledom-grude@tel.net.ba		
Godina osnivanja pravne osobe	21. srpnja 2002.		
Datum i godina upisa u Sudski registar	18.08.2002.godine	Matični broj pravne osobe	4272169430009
Osnivač pravne osobe	Županijski sud u Širokom Brijegu		
Naziv banke i broj žiro računa / broj SWIFT-a i IBAN-a	Reifeisen banka: 610200029380040		

2) PODACI O PROGRAMU / PROJEKTU

Kratki sadržaj programa / projekta – sažetak (U prilogu dostaviti detaljan opis programa / projekta)
<p>TERMINSKI PLAN:</p> <p><i>Početak investiranja: 01.11. 2012 godine</i> <i>Završetak investiranja: 01.11. 2013.godine</i> PREDVIĐENI EKONOMSKI VIJEK PROJEKTA JE DESET GODINA CIJENE PO KOJIMA SU RAĐENI OBRAČUNI U INVESTICIJSKOM PROGRAMU: 195,00 KM=100€URA</p>

Podaci o investiciji

PREDRAČUNSKA VRIJEDNOST INVESTICIJE:

Tablica: Izvori financiranja

Projekt je izražen u KM .
Odnos 1KM =3,75 Kuna

IZVORI SREDSTAVA	KM	STRUKTURA
1. Vlastita sredstva	15.000,00	42%
2. Grant sredstva	10.000,00	29%
3. Kreditna sredstva	10.000,00	29%
SVEUKUPNO:	35.000,00	100 %

«Teledom» je višenamjenski informativno-komunikacijski i edukativno uslužni centar otvorenih lokalnih zajednica. U odgovarajućem prostoru i okruženju «Teledom» pruža informatičku, tehničku, organizacionu i javnu komunikacijsku osnovu koja ekonomski opravdano funkcionira u službi pojedinačnih, grupnih, lokalnih i društvenih interesa i zahtjeva. «Teledom» pruža različite usluge građanima, te postupno formira određene dodatne, specifične usluge prema potrebama korisnika zajednice u kojoj djeluje. Teledom Grude je uspio za kratko vrijeme steći pozitivan image u lokalnoj zajednici, tj. image mjesta gdje se može kvalitetno educirati za rad na računalu, pristupiti informacijama, pročitati dnevni tisak, učiti strani jezik, dobiti korisne i kvalitetne informacije itd. Ovim su značajno poboljšani uvjeti rada u lokalnoj zajednici, a posebno su mladi ljudi dobili mjesto na kojem mogu osmišljavati nove projekte, družiti se, igrati igre na računalu, surfati Internetom, ali isto tako i naučiti nove stvari koje im mogu koristiti u životu.

Vrlo je važno napomenuti da Teledom Grude uživa veliki ugled u lokalnim medijima kao mjesto u kojem se promoviraju nove i svježije ideje, pa će samim tim i predloženi projekt naići na značajan odjek na lokalnoj radio stanici, kao i u medijima koji pokrivaju novosti s područja Hercegovine (Večernji list, Slobodna Dalmacija, Dnevni list, Dnevni avaz itd.).

Teledom će uspostaviti Poduzetnički centar u okviru SPORTSKE DVORANE u kojoj je smješten i Teledom. TELEDOM GRUDE raspolaže sa adekvatnim i popularnim prostorom za funkcioniranje ovog centra, tj. za potrebe rada, dok bi kapaciteti Teledoma (Samoodrživa institucija kojom raspolaže TELEDOM GRUDE) bili prioritetno stavljeni u funkciju Biznis centra. Na taj način novouspostavljeni

Biznis centar će raspolagati izvanrednim tehničkim kapacitetima, a protok ljudi i informacija će doprinijeti da Biznis centar relativno brzo bude stavljen u funkciju razvoja poslovnog okruženja.

Korisnici usluga Poduzetničkog centra će biti poduzetnici sa prostora općine.

Pružanje usluga Poduzetničkog centra će imati visoko profesionalan pristup, te će prilikom pružanja istih, posebna pažnja posvetiti ekološkim standardima primjenjenim u regiji.

3) PODACI O PRIJAVLJENIM OSTALIM PROGRAMIMA ZA FINANCIRANJE U 2012. GODINI

(Nadležna institucija u RH, naziv programa, iz kojeg programskog područja i iznos traženih sredstava u kunama)

4) PODACI O PROGRAMIMA KOJI SU SE FINANCIRALI IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA RH U PRETHODNE ČETIRI (4) GODINE

(Nadležna institucija u RH, naziv programa, iz kojeg programskog područja i iznos odobrenih sredstava u kunama)

Mjesto i datum: Grude, 12.03.2012.godine

Potpis i pečat odgovorne osobe

Važna napomena: Obrazac prijave popunite na računalo ili pisaćem stroju. Nepotpune, netočne, kao i prijavnice koje nisu dostavljene u navedenom roku, neće se razmatrati niti uvrstiti u Javni natječaj.

Za dodatne informacije, možete se obratiti na +385 1 4896 313, 4896 304 radnim danom od 9.00 do 16.00 sati te na e-mail adresu natjecaj.hrvati.bih@mvpei.hr.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE
Trg Nikole Šubića Zrinskog 7-8 • 10000 Zagreb • Republika Hrvatska • www.mvpei.hr

DETALJAN OPIS PROJEKTA

Vrsta djelatnosti (proizvodna, uslužna, trgovinska ili mješovita)	«Teledom» je višenamjenski informativno-komunikacijski i edukativno uslužni centar otvorenih lokalnih zajednica koji je kroz osmogodišnji rad postao jedini licencirani ECDL centar u dvije županije (Zapadnohercegovačkoj i Hercegbosanskoj).
Broj zaposlenih (proizvodnja, prodaja, administracija i ostalo)	Predloženi projekt – TEHNIČKO JAČANJE TELEDOMA KAO ECDL CENTRA Podprogram: «PROGRAM TRENINGA I EDUKACIJE ZA BIZNISE U POKRETANJU I UNAPREĐENJE PODUZETNIŠTVA U OPĆINI GRUDE» - ima za cilj upravo ono što je naznačeno u samom naslovu, dakle pokušati kvalitetnom obukom i treninzima usmjerenim prema razvoju maloga i srednjega poduzetništva ostvariti pozitivan pomak u načinu razmišljanja i pristupanja poduzetničkoj problematici na lokalnoj razini. Iskustva stečena
Kratki komentar o djelatnosti (tradicionalna, ne-tradicionalna, razvijena, nova)	Od projekta očekujemo značajno povećanje svih pokazatelja poslovanja kao što su ukupan prihod i neto dobit, zatim, povećanje uposlenosti kao općeg interesa i za Društvo najvažnije, očekujemo da ćemo realiziranjem ovog projekta ostvariti perspektive trajne financijske stabilnosti i mogućnosti daljnjih ulaganja i razvoja Društva, što nam i jeste trajna orijentacija i cilj poslovanja.
Glavni prodani proizvodi	projekt, ali prije svega publikacije proizišle iz samoga projekta, poslužit će kao model izrade i provedbe sličnih projekata na širem području Bosne i Hercegovine. Sam projekt sastoji se iz modula tablicu, a primarno je usmjeren k obrazovanju poduzetnika, ali i djelatnika, za uspješno poslovanje i pokretanje novog biznisa.
Glavno tržište (geografski)	Teritorij Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Europe
Distribucija (vlastita mreža, veletrgovina, maloprodaja ili trgovački putnici-agenti)	Na temelju izrađenih publikacija polaznici obuke bi se kroz svih devet modula educirali prema najsuvremenijim i najmodernijim metodama, istodobno dobivajući i potporu kroz popratne sadržaje, kao što je izrada poslovne baze podataka, od koje će opet širu korist imati i čitava lokalna zajednica.
Osnovne veze sa drugim poduzećima, inozemnim i domaćim	sa drugim pravnim osobama imamo čisto komercijalne odnose, a takve razvijamo i sa agencijama za buduća vremena.
Aktivnosti tokom posljednjih pet godina	Imamo dobre odnose sa svim teledomovima u BiH Radimo na raznim edukacijama, tečajevima, aktivnostima....
<u>Projekt - kratak pregled</u>	U periodu implementacije projekta kroz Poduzetnički centar će biti educirano između 50 i 100 malih i srednjih postojećih i potencijalnih poduzetnika i poljoprivrednih proizvođača, dok će znatno veći broj poduzetnika biti korisnik ostalih servisnih informacija centra. PC će uspostaviti linkove sa svim dostupnim financijskim izvorima i drugim vidovima podrške namijenjenih razvoju SME-a, kroz što će u ovoj fazi biti podržano 50 poduzetnika.
Vrsta projekta (nova djelatnost, ponovno počinjanje, proširenje, akvizicija)	«PROGRAM TRENINGA I EDUKACIJE ZA BIZNISE U POKRETANJU I UNAPREĐENJE PODUZETNIŠTVA U OPĆINI GRUDE» - ima za cilj upravo ono što je naznačeno u samom naslovu, dakle pokušati kvalitetnom obukom i treninzima usmjerenim prema razvoju maloga i srednjega poduzetništva ostvariti pozitivan pomak u načinu razmišljanja i pristupanja poduzetničkoj problematici na lokalnoj razini. Iskustva stečena
Troškovi projekta	«PROGRAM TRENINGA I EDUKACIJE ZA BIZNISE U POKRETANJU I UNAPREĐENJE PODUZETNIŠTVA U OPĆINI GRUDE» - ima za cilj upravo ono što je naznačeno u samom naslovu, dakle pokušati kvalitetnom obukom i treninzima usmjerenim prema razvoju maloga i srednjega poduzetništva ostvariti pozitivan pomak u načinu razmišljanja i pristupanja poduzetničkoj problematici na lokalnoj razini. Iskustva stečena
Struktura rukovodstva (po mogućnosti priložiti organigram)	Božo Vukoja –direktor Branka Vukoja - tajnica
Imena i funkcije ključnih osoba	Direktor –Božo Vukoja

ANALIZA TRŽIŠTA

U BiH u proteklih nekoliko godina poduzetničko okruženje, zajedno sa predstavnicima lokalnih i regionalnih razvojnih agencija kao i predstavnicima vlasti uveliko rade na jačanju tržišta poslovnih usluga i podizanju svijesti unutar poduzetničkih krugova o važnosti korištenje ovakve vrste usluga. Takvo okruženje šalje vrlo pozitivnu poruku investitorima, da je BiH mjesto u koje vrijedi ulagati, i da će to opet ,sa svoje strane, pomoći u otvaranju novih radnih mjesta koja su toliko prijeko potrebna.

U periodu prije rata rad ekonomskih servis ponuđača u Bosni i Hercegovini bio je uvjetovan političkim i ekonomskim ustrojem tog vremena, kada je Republika Bosna i Hercegovina bila jedna od šest federalnih jedinica eks Jugoslavije. U tom ustroju servis ponuđači kojih je bilo vrlo malo nisu bili izravni subjekt u međunarodnoj ekonomskoj suradnji i komunikaciji sa privrednim komorama i drugim asocijacijama u inozemstvu. Tržište poduzetničkih usluga skoro pa nije ni postojalo, i upravo to predstavlja bazu našeg fokusa koji će biti usmjeren na podizanje svijesti unutar poduzetničkih krugova o važnosti postojanja ovakvog Centra i korištenja njegovih usluga.

Dakle, kako u cijeloj zemlji, tako i u Grudama, poduzetnici u proteklom vremenu su bili prepušteni sami sebi, bez dostupne profesionalne podrške ili im je ona zbog visoke cijene često bila nepristupačna.

Procjena ponude i konkurencije

Analiza ekonomske situacije na području općine Grude ,

(izvori: Strategija razvitka općine, analiza ekonomske situacije UNDP) pokazala je da je trenutna ekonomska situacija na području općine prilično loša i da bilježi stalan pad. Jedna od posljedica takve tendencije je i nezadovoljavajuća socijalno–ekonomska situacija u BiH. Analitički pokazatelji ukazuju da oko 50% građana općine živi na granici siromaštva. Pored objektivnih, ratnih posljedica, razlozi za loše ekonomsko stanje mogu se naći i u nedostatku osmišljene i dobro vođene ekonomske politike na državnom, entitetskom, županijskom i na nivou same općine. S obzirom da takva situacija može proizvesti daljnje propadanje i zaostajanje preostalih proizvodnih i tehnoloških kapaciteta, odlazak stručnih i mladih kadrova, pojavu socijalnih pa i političkih nezadovoljstava, potrebno je staviti naglasak na lokalni ekonomski razvoj. Trenutno na prostoru općine GRUDE, ne postoji niti jedan sličan centar koji bi zadovoljio potrebe domaćeg tržišta i pružio gore navedene usluge, a što je ključno za lokalni ekonomski razvoj u kojem je naznačajniji razvoj malog i srednjeg poduzetništva.

Tržište pružanja usluga

Strateški menadžment se bazira na suvremenoj metodologiji vođenja koja je nastala promatranjem rađanja, rasta, razvoja i gašenja poduzeća. Dobro osmišljena istraživanja doprinose da naše kompanije bolje poznaju tržište i okruženja. Mala i srednja poduzeća moraju se suočiti sa činjenicom da biznis mora biti vođen potrebama kupaca, a ne onim što se može proizvesti. Upravo kvalitetne analize i prava informacija u pravo vrijeme omogućuju poduzetnicima ovakav kvalitetan i moderan pristup u vođenju svog biznisa. Na prostoru općine GRUDE i na prostoru cijelog Unsko Sanskog kantona ne postoji niti jedan Centar koji će pružati poduzetnicima kompletan set usluga potrebnih za kvalitetno vođenje posla. S obzirom na to da se u poduzetničke vode sve više upuštaju mladi, ambiciozni ljudi svjesni važnosti ulaska na tržište poslovnih usluga kao kupci, možemo sa sigurnošću reći da postoji ogromna potreba na tržištu za uvođenjem ovakvih vrsta usluga.

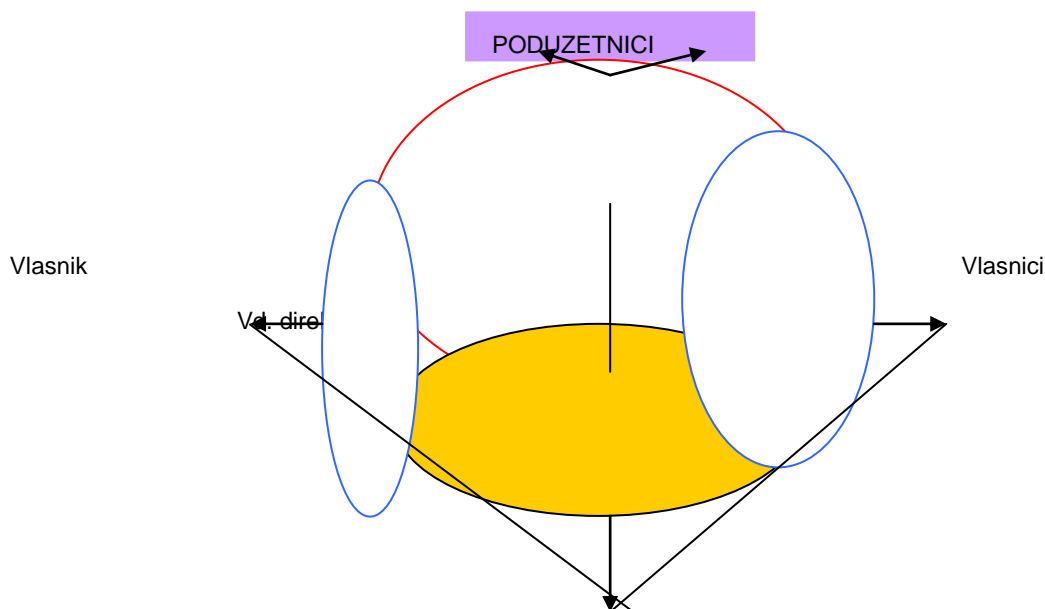
Procjena očekivanog obima i vrijednosti prometa ostvarenog realiziranjem projekta

Nakon uspostave Poduzetničkog centra, biće formiran set komercijalnih usluga Centra. Na osnovu provedene analize očekuje se suradnja sa 30 poduzetnika mjesečno, a po osnovu gore navedenih usluga. Prema očekivanjima Poduzetnički centar će ostvariti godišnji prihod u visini od 60.000 KM.

S ciljem pripreme kvalitetne marketing strategije, TELEDOM GRUDE je pripremio SWOT analizu za plasman planiranih usluga od strane Poduzetničkog centra:

SNAGE: <ul style="list-style-type: none"> • Jedinstvenost usluga koje se nude na ciljanom tržištu • Fleksibilnost • Poznavanje lokalnog tržišta • Kredibilitet stručnjaka • Odgovornost • Inovativnost 	SLABOSTI: <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak financijskih sredstava • Kratkoročno gledište • Ograničena svjesnost što je marketing u stvari • Ograničeno planiranje
MOGUĆNOSTI: <ul style="list-style-type: none"> • Povećati zahtjeve od uspješnih kupaca • Koristiti Internet da se pronađu nova tržišta • Primjena novih tehnologija koje mogu da utiču na kvalitet proizvoda 	PRIJETNJE: <ul style="list-style-type: none"> • Pojavljivanje novih konkurentskih Centara • Bolja, atraktivnija i jeftinija verzija naših usluga • Novo zakonodavstvo povećava Vaše troškove

U skladu sa urađenom analizom pripremljen je marketing pristup koji će se realizirati kroz Jaku promociju, tj. Putem reklame na lokalnom radiju i lokalnoj TV, direktni marketing, izlaganje na skupovima poduzetnika, PR i internet marketing. S druge strane, kroz publiciranje biznis brošura i prezentacijskih materijala ostvarit će se marketinški učinak koji će imati odjeka i po dovršetku samog projekta.

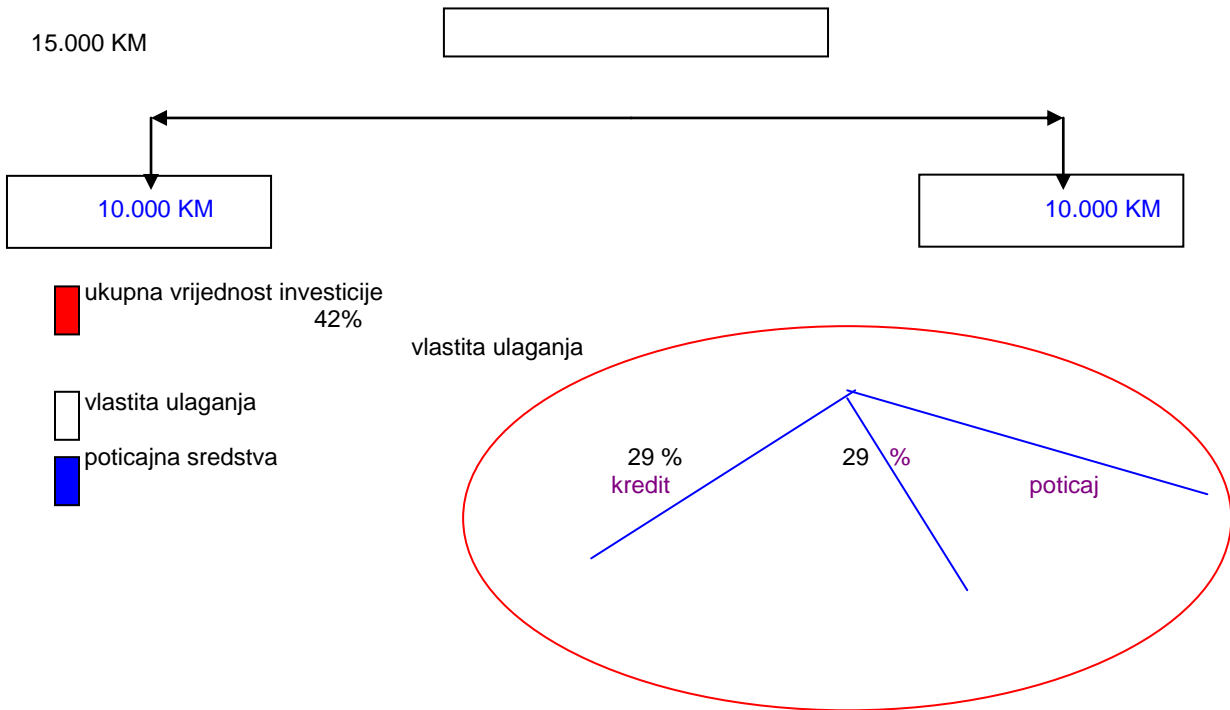

Uska povezanost među svim uposlenicima i vlasnicima po osnovu dogovora, planiranja i kreiranja novih ideja i usluga na tržištu.

Ukupna vrijednost projekta-programa je 35.000,00KM.

35.000,00

15.000 KM

Vlasnik- gospodin BOŽO VUKOJA–INFORMATIČKO EDUKATIVNI KLUB «TELEDOM» GRUDE – « posebnu pozornost daje na bazične menadžerske usluge kao što su:

1. Motiviranje predviđenih da povećaju produktivnost
2. Izravan kontakt s kupcima
3. Pokretanje novih investicija
4. Kontakt s gospodarskom komorom
5. Rješavanje konflikata u poduzeću

Iz navedenog jasne su funkcije menadžera, a iste su da:

Realizacija projekta započet će mjesec dana po odobrenju sredstava za projekt, a trajat će 6 mjeseci. Vrijeme trajanja pojedinog modula prikazano je u priloženom vremenskom okviru.

Red br.	Aktivnosti	Mjesec					
		1	2	3	4	5	6
1.	Registracija Poduzetničkog Centra						
2.	Nabavka opreme						
3.	Izrada baze podataka i web portala za poduzetnike	X	X				
4.	Izrada brošure za poduzetnike: kako započeti biznis i kako opstati na tržištu?	X	X				
5.	ECDL (European Computer Driving License) računalna obuka za 20 polaznika			X	X	x	x
6.	Izrada brošure turističke ponude za općinu GRUDE	X	X	X	X	X	X
7.	Obuka za mlade poduzetnike – kako započeti vlastiti biznis	X	X	X	X	X	X
8.	Edukacija za poljoprivrednike – Kako izraditi projektnu dokumentaciju (20 polaznika)	X	X	X	X	X	X
9.	Tečaj poslovnog Engleskog jezika za poduzetnike	X	X	X	X	X	X

STRUKTURA I DINAMIKA ZAPOSLENIH

TELEDOM GRUDE je zahvaljujući sredstvima USAID-a započela proces izgradnje kapaciteta koji su u funkciji lokalnog ekonomskog razvoja. U relativno kratkom vremenu načinjeno je nekoliko krupnih koraka (Uspostavljen Ekonomski forum, podržana ZZ Agrofour itd) a najznačajniji je svakako uspostavljanje funkcionalnog I samoodrživog informativno-komunikacijsko edukacijskog centra – Teledom.

Teledom – GRUDE je moderno opremljen informativno komunikacijsko edukativni centar, koji ima veliki značaj za zajednicu, a svakodnevno na desetine građana koristi usluge centra bilo da je riječ o Internetu, svakodnevnim birotehničkim uslugama, jezičnoj I informatičkoj edukaciji ili o drugim korisnim informacijama koje se mogu ovdje naći. Teledom je smješten na atraktivnoj lokaciji koja svakodnevno garantira veliki protok ljudi i informacija. Prostor u kom je smješten Teledom je u vlasništvu općine, a korištenje istog je riješeno petogodišnjim ugovorom o besplatnom korištenju prostora između TELEDOM GRUDE i općine GRUDE.

Teledom GRUDE je uočio potrebu za unapređenjem usluga namijenjenih jačanju MS poduzetništva I kreiranju boljeg poslovnog okruženja u zajednici i u potpunosti je spreman implementirati takve aktivnosti, što predstavlja bazu za formiranje poduzetničkog centra.

U skladu gore spomenutim sporazumom između općine i TELEDOM GRUDE, o uspostavljanju Poduzetničkog Centra, općina GRUDE je stavila na raspolaganje prostorije općinskog Centra za Kulturu, a za potrebe funkcioniranja Poduzetničkog Centra.

je u skladu s istim sporazumom izvršila sanaciju objekta i prilagodila ga namjeni Poduzetničkog centra

Potrebna oprema

Kroz projekt je planirana nabavka opreme koja će služiti isključivo za potrebe Centra. na osnovu sporazuma, stavlja na raspolaganje dio informatičke i birotehničke opreme potrebne za funkcioniranje centra. Ovim projektom se osiguranje preostali dio opreme potrebne za potpuno i kvalitetno funkcioniranje centra.

Pregled potrebnih kadrova

Na implementaciji projekta će raditi 2 zaposlenika TELEDOM GRUDE što će biti konkretan doprinos ovom projektu od strane implementatora (projekt koordinator i asistent na projektu), a prilikom organizacije treninga angažirati će se vanjski suradnici u skladu sa smjernicama rada svakog od pojedinih projektnih zadataka.

Nakon implementacije projekta, Poduzetnički centar će zapošljavati 3 stručne osobe koje će biti stalno uposlene po osnovu ugovora.

Modul	Naziv	Aktivnost	Opis	Vrem. okvir
1.	IZRADA BAZE PODATAKA I WEB PORTALA ZA PODUZETNIKE	Ova bi aktivnost bila usmjerena na redizajnu web portala Općine GRUDE tako da ga poduzetnici mogu iskoristiti kao informacijski servis koji bi zadovoljio njihove potrebe.	Na portalu bi se mogle pronaći informacije o poticajima, kreditnim linijama, institucijama i drugim poslovnim sadržajima.	2 mjeseca
2.	IZRADA BROŠURE ZA PODUZETNIKE: KAKO ZAPOČETI BIZNIS I KAKO OPSTATI NA TRŽIŠTU	Naš ekspertni tim bi na temelju sličnih publikacija objavljenih u RH, Sloveniji, EU RED-u i EU QIF-u izradio kvalitetnu publikaciju koja bi bila iskoristiva i nakon implementacije projekta	Ova publikacija bila bi prilagođena zakonskoj regulativi u BiH (u prilogu projekta priložene su i publikacije na temelju kojih namjeravamo izraditi vlastitu publikaciju)	Publikacija će biti izrađena unutar prva dva mjeseca implementacije projekta, a bit će korisna i nakon implementacije projekta.
3.	ECDL (European Computer Driving License) RAČUNALNA OBUKA ZA 20 POLAZNIKA	ECDL je europski normativ za poznavanje rada na računalu u uredskom okruženju. Edukacija bi obuhvatila 20 polaznika raznih profila (djelatnici u firmama, javni sektor, nezaposleni...) kako bi se stvorio pozitivan image ECDL obuke...	Polaznici ECDL tečaja po završetku će polagati ECDL ispit – polaže se preko Interneta uz prisustvo test leadera, a polaganjem ispita stječe se međunarodni certifikat kojim se potvrđuje poznavanje rada na računalu.	Vrijeme obuke za 20 polaznika je 6 mjeseci (120 školskih sati podijeljeno u 60 blok sati, tj. 60 termina)
4.	IZRADA BROŠURE TURISTIČKE PONUDE ZA OPĆINU GRUDE	Kao član Saveza Teledomova BiH, TELEDOM GRUDE ima već dosta kvalitetnih materijala za izradu ove brošure s obzirom na to da je kroz projekt ADF (American Development Foundation) rađena web stranica turističke ponude	Savez Teledomova, čiji je član i TELEDOM GRUDE, uspješno je aplicirao projekt za pružanje informacija i kreiranje info točaka u BiH, koje će svaki član saveza izvršiti u svojoj sredini.	6 mjeseci
5.	OBUKA ZA MLADE PODUZETNIKE – KAKO ZAPOČETI VLASTITI BIZNIS	Ova aktivnost podrazumijeva obuku 20 polaznika za izradu biznis plana, strateško planiranje i marketing...	Ovu aktivnost će sprovesti u suradnji sa LESPnet-om (Mreža lokalnih ekonomskih ponuđača u BiH)	Trajanje škole bilo bi koncipirano tako da se obuka izvrši u dva turnusa PODavanja od po tri mjeseca.
6.	EDUKACIJA ZA POLJOPRIVREDNIKE – KAKO IZRADITI PROJEKTNU DOKUMENTACIJU (20 POLAZNIKA)	Kroz edukaciju za poljoprivrednike nastojali bismo 20 zainteresiranih poljoprivrednika pripremiti za osnivanje zadruge.	Ovu aktivnost će raditi TELEDOM GRUDE uz angažman spoljnih eksperata za PCM	Obuka bi se odvijala u dva turnusa od po tri mjeseca, dakle sveukupno 6 mjeseci.
7.	TEČAJ POSLOVNOG ENGLESKOG JEZIKA ZA PODUZETNIKE	Tečaj poslovnoga engl. jezika organizirali bismo uz pomoć prof. Emilije Mažar, a takve tečajeve TELEDOM GRUDE je već uspješno provodio	Kroz 2 stupnja tečaja u trajanju od sveukupno 6 mjeseci osposobili bismo 20 polaznika za vođenje poslovne korespondencije na engleskom jeziku, te za uspostavljanje i provođenje kvalitetne poslovne komunikacije po pravilima i zakonitostima modernog biznisa.	6 mjeseci

4. TEHNIČKI ELEMENTI ULAGANJA

Ulaganja

**Oprema
Projektne aktivnosti
REPROMATERIJAL**

**15.000,00 KM
12.000,00 KM
8.000,00 KM**

UKUPNO

35.000,00 KM

4.1. Opis tehničko tehnološkog procesa

Jedna od izravnih posljedica ratnih i poslijeratnih događanja u FBiH jeste nizak nivo poduzetničkog znanja i sposobnosti, uzrokovan nedostatkom adekvatnih edukativnih sadržaja putem kojih bi se unaprijedili kapaciteti poduzetnika, a čime bi se omogućilo njihovo efikasno reagiranje na promjene u okruženju. S druge strane, pogođeni smo i naglim prijelazom s planske privrede na tržišnu ekonomiju, koji se također odvijao u ratnim uvjetima. Ta nimalo bezbolna tranzicija uvjetovala je stvaranje nedefinirane ekonomije, u kojoj se biznis shvaća minimalistički, a uspjeh se mjeri isključivo konkretnom finansijskom dobiti.

Nedostatak organizacije poduzetništva – što je izravna posljedica nedovoljne educiranosti samih poduzetnika i njihovih djelatnika – primjećuje se tek sada, u uvjetima kad je tržišna ekonomija već gotovo formirana, i to pogotovo kod malih poduzetnika koji nastoje proširiti svoje proizvodne ili prodajne kapacitete i tržišta. U takvoj situaciji jedini je izlaz da se ti kadrovi na vrijeme educiraju, i da postoje kvalitetni servis ponuđači koji će im pružiti potrebne usluge, kako bi se MSP sektor pripremio na izazove koji ga čekaju u uvjetima tržišne utakmice. Vrhunski predavači će kroz svoja predavanja unutar predviđenog programa obuke prenijeti svoja znanja na korisnike edukativnog dijela projekta. Kao rezultat tih aktivnosti za očekivati je porast opće svijesti o vrijednosti i ulozi znanja u pokretanju i razvoju malog i srednjeg poduzetništva.

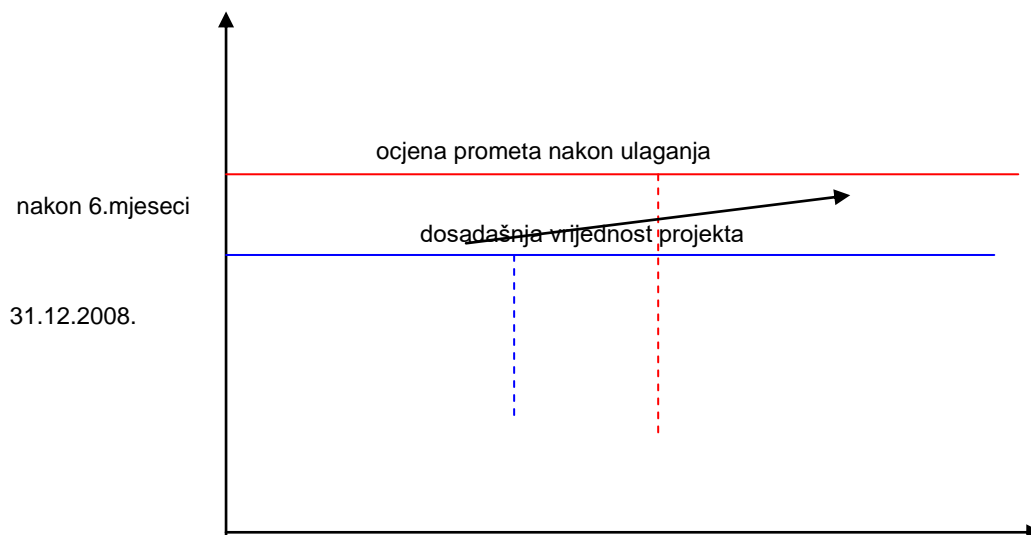
Kroz izradu publikacija i multimedijalnih prezentacija nastojat će se stvoriti pozitivan feedback, kako kod poduzetnika, tako i kod ulagača, kojima će kroz kvalitetno prezentirane gospodarske potencijale ovog kraja biti olakšan put do odabira sektora ulaganja.

Utrošak sirovina i materijala

Realizacija projekta započet će mjesec dana po odobrenju sredstava za projekt, a trajat će 6 mjeseci. Vrijeme trajanja pojedinog modula prikazano je u priloženom vremenskom okviru.

Red br.	Aktivnosti	Mjesec					
		1	2	3	4	5	6
1.	Registracija Poduzetničkog Centra	X					
2.	Nabavka opreme	X					
3	Izrada baze podataka i web portala za poduzetnike	X	X				
4.	Izrada brošure za poduzetnike: kako započeti biznis i kako opstati na tržištu?	X	X				
5.	ECDL (European Computer Driving License) računalna obuka za 20 polaznika			X	X		
6.	Izrada brošure turističke ponude za općinu GRUDE	X	X	X	X	X	X
7.	Obuka za mlade poduzetnike – kako započeti vlastiti biznis	X	X	X	X	X	X
8.	Edukacija za poljoprivrednike – Kako izraditi projektnu dokumentaciju (20 polaznika)	X	X	X	X	X	X
9.	Tečaj poslovnog Engleskog jezika za poduzetnike	X	X	X	X	X	X

Realiziranjem ovakvih povoljnih izvora financiranja TELEDOM bi ostvario niz ciljeva značajnih za sam Društvo, kao i od općeg interesa, kao npr. povećanje uposlenosti.

EKONOMSKO-FINANCIJSKA ANALIZA I DINAMIKA REALIZACIJE

Poduzetnički centar GRUDE će nakon uspostave i urađenih prvih neophodnih koraka koji će biti završeni kroz implementaciju ovog projekta nastaviti da pruža sljedeće usluge:

- Generalne (kako registrirati privrednu djelatnost, raspoložive kreditne linije, općinski investicioni planovi, mogućnosti uvoza i izvoza roba i usluga, planovi i rad mješovitih privrednih udruženja)
- Individualne (prikupljanje i obrada informacija vezanih za privrednu granu kojoj poduzeće pripada)
- Savjeti:
- Pravno-administrativni (pomoć u dobivanju potvrda neophodnih za registraciju, kako pristupiti povoljnijim kreditnim linijama, plaćanje poreza)
- Ekonomske (pomoć pri zakupu prostora za obavljanje poslovne djelatnosti, povezivanje sa potencijalnim investitorima)
- Trening i obuka
- Istraživanje potreba za edukacijom u poduzećima
- Edukacija za upravljanje radnim procesima u suvremenim uvjetima poslovanja
- Usavršavanje u vođenju glavnih funkcija poduzeća-organizaciji poslovanja, marketingu, financijama

Poduzetnički centar će razviti aktivnosti s ciljem da se trajno osiguraju uvjeti za brže zapošljavanje putem više komplementarnih mjera i aktivnosti:

- Stimuliranje poduzetništva baziranog na znanju i nauci
- Besplatno ili pod najpovoljnijim mogućim uvjetima korištenje poslovnih prostora za ovakve namjene, posebno za mlade stručnjake, demobilirane vojnike, porodice poginulih branitelja, članove boračkih udruženja i invalide
- Podrška inostranim ulaganjima na području Općine sa svim raspoloživim resursima (osiguranje prostora, zemljišta i drugo)
- Sa donatorima i bankama osiguravati ekonomska i kreditna sredstva pod povoljnim uvjetima za razvoj male privrede, malih i srednjih poduzeća, uključujući poljoprivredu
- Organizirati mrežu privrednika, znanstvenih institucija, financijskih i stručnih institucija u cilju unapređivanja i osiguranja tržišta
- Valorizacija turističkih resursa Općine GRUDE

Kvalitetno pružanje ovih usluga na komercijalnoj osnovi stvara poduvjete za samoodrživost Poduzetničkog centra, a sama implementacija projekta će stvoriti bazu i podići svijest o važnosti suradnje sa ovakvom vrstom centra unutar poduzetničkih krugova.

5.3. Proračun troškova poslovanja i kalkulacija cijena

Poduzetnički centar GRUDE će se nakon implementacije projekta financirati na osnovu složene financijske konstrukcije koju će činiti

Prihod od usluga centra	42%	
Kreditna sredstv	29%	
Projektna sredstva TENDERA FMROP	29%	ILI 10.000 KM
UKUPNO	100%	

Projektirani bilans uspjeha

Da bi Poduzetnički centra mogao efikasno da funkcioniра, potrebno je da budu ispunjeni sljedeći uvjeti: mora da bude samostalan u pogledu izbora najboljeg razvojnog i uslužnog programa, određivanja cijena i izbora tržišta i potrošača, ali i ekonomski odgovoran za svoje odluke o izboru korisnik usluga mora da bude slobodan u izboru servis ponuđača mora da postoji materijalna zainteresiranost korisnika usluga Mora biti osigurana mobilnost usluga i efikasne komunikacijske veze Navedeni uvjeti su pretpostavke za efikasno funkcioniranje centra na tržištu , i možemo sa sigurnošću reći da Poduzetnički centar ispunjava sve gore navedene uvjete.

Potrebe na strani potražnje su brojne, raznovrsne i promjenjive, ali ovakva vrsta centra može da odgovori zahtjevima tražnje u odnosu na trenutnu situaciju na tržištu poduzetničkih usluga.

Ukoliko promatramo omjere raspoloživih resursa Poduzetničkog centra u odnosu na korisnost koja proizlazi iz plasman usluga centra, možemo zaključiti da Poduzetnički centar kao servis ponuđač će da maksimira svoj profita, a u isto vrijeme korisnici usluga će da maksimiziraju svoju korisnost, s obzirom na to da Poduzetnički centar ima sve neophodne materijalne i ljudske resurse na raspolaganju, ne postoji konkurencija na ciljanom tržištu, a s druge strane maksimizacija korisnosti od korištenja ovih usluga u poduzetničkim krugovima maksimizira i korisnost cijele zajednice.

Možemo reći da tržišno okruženje u kojem će se nalaziti poduzetnički centar omogućuje centru da se nalazi na gornjoj granici svojih uslužnih mogućnosti, a korisnici usluga na gornjoj granici svoje korisnosti. Omjer input-output se i kod jedne i druge strane (poduzetničkog centra i korisnika usluga) maksimizira, i predviđa se povećava ovog omjera u narednom period (vidi tabelu ispod)

Povećanje profita u %	Povećanje korisnosti korisnika usluga u %	Povećanje korisnosti zajednice u %
20	40	20

MODUL	NAZIV	1	2	3	4	5	6
1	IZRADA BAZE PODATAKA I WEB PORTALA ZA PODUZETNIKE	X	X				
2	IZRADA BROŠURE ZA PODUZETNIKE: KAKO ZAPOČETI BIZNIS I KAKO OPSTATI NA TRŽIŠTU?	X	X				
3	ECDL (European Computer Driving License) RAČUNALNA OBUKA ZA 20 POLAZNIKA	X	X	X	X	X	X
4	IZRADA TURISTIČKE BROŠURE ZA OPĆINU GRUDE	X	X				
5	TEČAJ AUTOCAD-a ZA INŽENJERE GRAĐEVINE I STROJARSTVA (20 INŽENJERA)	X	X	X	X	X	X
6	OBUKA ZA MLADE PODUZETNIKE – KAKO ZAPOČETI VLASTITI BIZNIS	X	X	X	X	X	X
7	IZRADA MULTIMEDIJALNOG PREZENTACIJSKOG CD-a OPĆINE GRUDE I ŽUPANIJE ZAPADNOHERCEGOVAČKE	X	X				
8	EDUKACIJA ZA POLJOPRIVREDNIKE – KAKO IZRADITI PROJEKTNU DOKUMENTACIJU (20 POLAZNIKA)	X	X	X	X	X	X
9	TEČAJ POSLOVNOG ENGLESKOG JEZIKA ZA PODUZETNIKE	X	X	X	X	X	X

Vremenski okvir izvedbe projekta po mjesecima

Holističkim pristupom u podršci malim i srednjim poduzećima putem edukacije, savjetovanja, konzultanskih, informacijskih i drugih potrebnih servisa Teledom će se kroz predloženi projekt profilirati u servisni centar nužan za promidžbu i opstojnost MSP-a u lokalnim okvirima.

TELEDOM GRUDE danas, je organizacija čije aktivnosti su podijeljene u tri segmenta: razvoj i unapređenje malog biznisa, edukativne, ekološke i humanitarne aktivnosti, razvoj turističkih programa i valorizacija potencijala

Podrška i razvoj malog biznisa je aktivnost koja je kroz TELEDOM GRUDE u posljednjih godinu dana zauzela primarnu poziciju na teritoriju ove lokalne zajednice.

U ovoj godini TELEDOM GRUDE implementira dva projekta, uz pomoć i podršku ADF-a. U sklopu Teledoma pomažemo građanima u sačinjavanju poslovne ideje i biznis plana, te pored financijske pomoći osiguravamo im stručnu i drugu podršku. Teledom je višenamjenski centar podržan i upravljani od strane lokalne zajednice, koji omogućava javni pristup nezavisnim izvorima informacija kroz korištenje širokog spektra različite komunikacijske opreme. Teledom u Grudama je višenamjenski, informativno-komunikacijski i uslužni centar otvorene lokalne zajednice. Uz adekvatan prostor, sa stručnom podrškom iskusnog intelektualnog kadra i mladih ljudi daje informatičku, tehničku, organizacionu i komunikacijsku osnovu, koja će poštujući ekonomska načela, funkcionirati u službi lokalnih potreba.

Prateći potrebe lokalne zajednice, Teledom uspostavlja tijesnu suradnju između potreba i mogućnosti vladinog, nevladinog i poslovnog sektora, a sve u cilju prilagođavanja otvorenog načina privređivanja uz pripremu i razvoj strategije ekonomskog prosperiteta, te pružanjem jednakih mogućnosti svih subjekata lokalne zajednice.

Teledom Grude je u relativno kratkom vremenu razvio niz prepoznatljivih projekata i programa. Istaknut ćemo samo neke:

- **U suradnji sa IREX medijem iz Sarajeva obuka NOVINARA za rad na računaru te korištenje baza podataka i pretraživača;**
- **Izrada brošura i vođenje kampanje za borbu protiv ovisnosti o drogama, alkoholu i pušenju te ukazivanje na štetnost. Projekt realiziran zajedno sa Crvenim križem i Zavodom za javno zdravstvo te Zavodom «Sv. Kajo» iz Splita za borbu protiv ovisnosti.**
- **Stvaranje ekološke koalicije sa još 18 organizacija i vođenje kampanje za zaštitu rijeke Trebižat te izrada studija, plakata, kalendara, propagandnog materijala.**
- **Izrada programa za mlade kao što je PROG 21 (program razvoja općine Grude)**
- **Izrada Web stranica za općinu Grude i turističku zajednicu,**
- **Izrada i provođenje škole za : poslovne tajnice, turističke vodiče, izradu malih projekata za obrt i poduzetništvo.**
- **Izrada poljoprivrednih programa i suradnja sa Institutom za poljoprivredu i Agronomskim fakultetom Mostar.**
- **Izrada prospekata za općinu Grude**
- **Uvođenje ECDL standarda u svoje tečajeve**
- **Seminar i izrada brošure»Kreiranje radnih mjesta za ciljane grupe**
- **Seminar i publikacija «Financijske alatke za Menadžere u malom biznisu»**
- **Seminar «Strateško planiranje»**
- **Treninzi «Od ideje do biznisa»**
- **Projekat»Omladinsko poduzetništvo (17-30 god)**
- **Marketing u suvremenom poslovanju**
- **Principi modernog menadžera**
- **Škola odnosa sa javnošću i medijima**
- **Istraživanje tržišta i vođenje anketa**

Važno je istaknuti da su predstavnici vlasti svjesni težine situacije u kojoj se nalazimo i nedostatka sadržaja koji bi eventualno zadovoljio lokalno stanovništvo, te uvidjevši rezultate koje je TELEDOM GRUDE postigao za relativno kratko vrijeme, rado se stavljaju u partnerski odnos. Kada se radi o aktivnostima Teledoma, a što je svakako od značaja za organizaciju koja želi implementirati svoje projekte, puna podrška lokalne zajednice je jako važna.

Strateški cilj projekta je u kontekstu obrazovanja poduzetnika, poljoprivrednika i nezaposlenih koji žele pokrenuti vlastiti poduzetnički program – dakle kroz kvalitetnu edukaciju pružiti temelj za izgradnju malog i srednjeg poduzetništva u lokalnoj sredini.

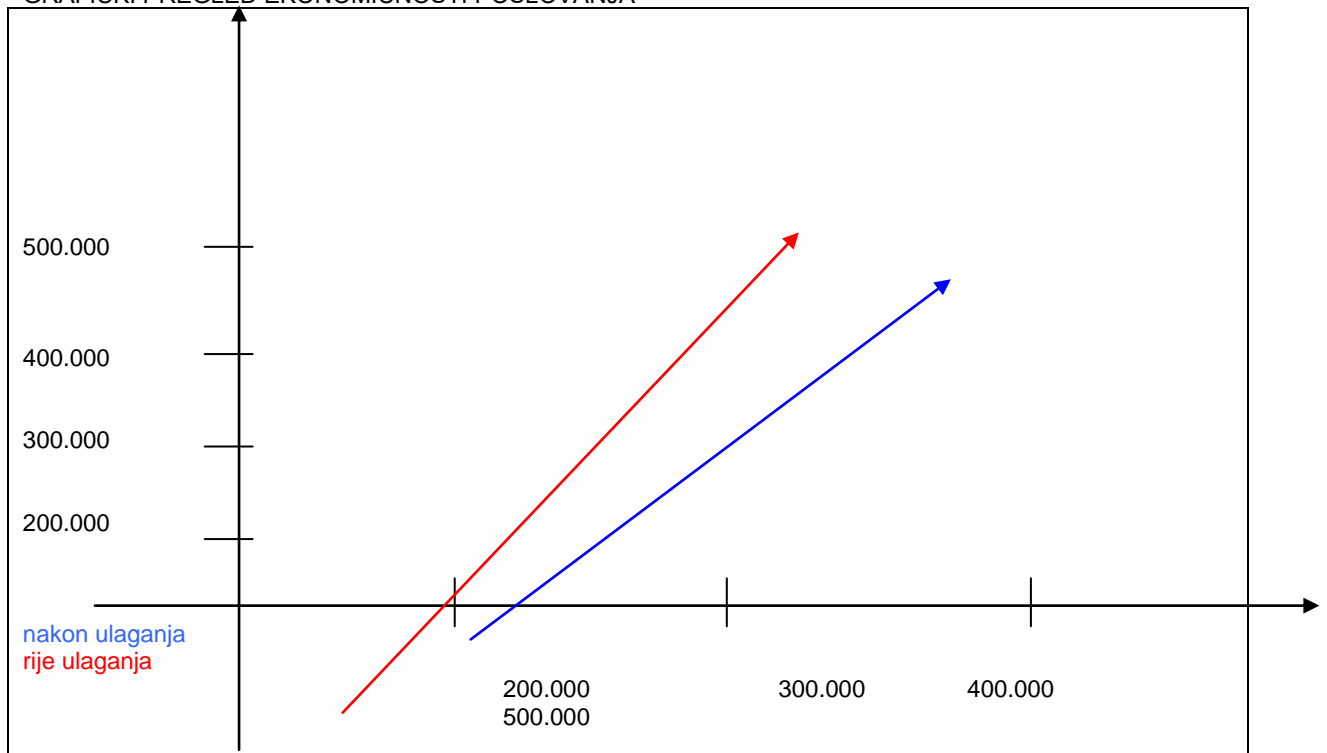
GRAFIKA IMPLEMENTACIJA INVESTICIJE (AKTIVNOSTI I ROKOVI)

AKTIVNOSTI	1	2	3	4	5	6
1. Ugovaranje uvjeta nabave opreme i repromaterijala						
2. Nabavka i doprema opreme		 				
3. Edukacija djelatnika						
4. Doprema repromaterijala						
5. Probna proizvodnja						
6. Ugovaranje ključnih poslova s ciljem vodeće pozicije na lokalnom tržištu						
7. Plasman gotovih proizvoda na tržištu						

Vlastita ulaganja

Tuđa ulaganja – poticajna sredstva

GRAFIČKI PREGLED EKONOMIČNOSTI POSLOVANJA

ZAKLJUČNA OCJENA PROJEKTA

Strateški cilj projekta je u kontekstu obrazovanja poduzetnika, poljoprivrednika i nezaposlenih koji žele pokrenuti vlastiti poduzetnički program – dakle kroz kvalitetnu edukaciju pružiti temelj za izgradnju malog i srednjeg poduzetništva u lokalnoj sredini.

Kratkoročni ciljevi:

- Razvijanje trening seminara u malom i srednjem poduzetništvu i poljoprivredi
- Izgradnja informatičke infrastrukture koja će poslužiti kao osnova razvoju male privrede u lokalnim okvirima
- Edukacija i do-edukacija poduzetnika
- Podizanje kvalitete obrazovanja uposlenih kadrova

Dugoročni ciljevi:

- Jačanje malog i srednjeg poduzetništva
- Stvaranje pozitivne ekonomske klime koja će privući vanjska ulaganja
- Razvijanje svijesti o tržišnoj privredi u MSP sektoru

Ciljna skupina programa su direktni korisnici obuke koja će se pružiti kroz edukativne module projekta – dakle poduzetnici, djelatnici u MSP sektoru, poljoprivrednici te nezaposleni koji žele pokrenuti vlastiti biznis.

Korisnička skupina projekta su svi uposleni u MSP sektoru, kao i poduzetnici te poljoprivrednici koji će imati koristi od rezultata postignutih projektom (npr. poljoprivrednici će imati koristi od formiranja lokalne poljoprivredne zadruge, čime će se ojačati njihova pozicija na tržištu).

Nezaposleni mladi ljudi sa biroa za zapošljavanje iz Gruda (SSS, VŠS i VSS) koji nisu u mogućnosti sami organizirati edukacije koji je jedan od preduvjeta prilikom traženja posla. Ovim će dobiti određene šanse. Polaznici će dobiti certifikat o uspješno završenom tečaju te im omogućiti da budu konkurentniji na tržištu rada i pronalasku posla. Nova znanja će moći koristiti kod novih poslodavaca.

Tečaj za mlade poduzetnike

Trajanje obuke: 50 školskih sati (20 radnih dana)

Broj učesnika: 50 polaznika

Teme: Program obuke bi obuhvatio: Osnovni elementi računara, operativni sustav Windows, programs Excel, Internet), korištenje interneta, arhiviranje dokumentacije, Acces, a za one naprednije ECDL i AutoCAD.

Osiguranje pokazatelja uspjeha

Pokazatelji uspjeha za **obuku I**:

Broj izvedenih sati po obuci **50**

Broj korisnika obuke **50**

Broj kreiranih biznisa tj. registriranih MSP u periodu od 6 mjeseci nakon obuke **5-7**

Broj kreiranih radnih mjesta u periodu 6-12 mjeseci nakon izvedene obuke: max **5-7**

Pokazatelji uspjeha za **obuku II**

Broj izvedenih sati po obuci – **50**

Broj obučeni korisnika za IT obuku – **25**

Broj kreiranih radnih mjesta u periodu praćenja od 6-12 mjeseci nakon obuke – max. **7-8**

Kratkoročni ciljevi:

- Razvijanje Omladinskih Poduzetničkih Trening seminara (osnovni i napredni) u općini Grude
- Proširenje Omladinske Poduzetničke Mikro Kreditne olakšice da bi se investiralo u omladinske mikro poduhvate, (dogovor sa općinom)
- Razvijanje Mlade Poduzetničke mreže u općini i šire.
- Mentoring program iskusnih poslovnih mentora da bi se pomoglo aktiviranje omladinskih poduhvata.
- Savjetodavno treniranje omladine da bi postali Omladinski Poduzetnički Savjetodavni treneri
- Kontroliranje i nadgledanje partnerske Mikro Kreditne Institucije uz poštovanje zajmovnih kriterija i procedura (neki Mikro Kreditni fana)

Dugoročni ciljevi:

- Samo opravdanost omladinskih biznisa
- Proširenje mogućnosti zaposlenja u općini Grude
- Aktiviranje Monitoring programa
- Proširenje Omladinske Poduzetničke klime rezultiralo bi u Mikro-Kreditno Instituciji ponudu boljih uvjeta za ciljne klijente, mlade poduzetnike i privlačenje drugih Mikro-kreditnih institucija i banaka.

Očekivani Rezultati/indikator:

- Utvrđivanje i funkcioniranje Omladinske Poduzetničke grupe u općini Grude
- Odobrenje i isplata dodatnih zajmova za mlade poduzetnike od strane općine
- Stvaranje broja novih mogućnosti zaposlenja
- Otvoravanje Omladinske Poduzetničke Kancelarije i zapošljavanje osoblja preko Zavoda ZZŽZH
- Privlačenje lokalnog savjetovanja da se uključi u monitoring program
- Pomoć i funkcioniranje Mlade Poduzetničke Mreže od strane eksperata Teledoma Grude

Partnerstvo

Implementaciji projekta partner će nam biti općina Grude NVO-i, omladinski članovi i organizacije iz Gruda. Partnerski udio u implementaciji projekta općina će uzeti kroz stručnu pomoć, radnim grupama na rješavanju određenih problema. TO će se odnositi na tehničke stvari kao što su pisanje određenih projekata, izrade elaborata, proračuna, pružanje informacija, savjetodavnu pomoć i sve ono što bude neophodno za realizaciju ovog programa, a to općinske strukture posjeduju.

Informativno edukativni klub Teledom Grude posebno daje značaj razvoju partnerstva među mladim ljudima, ali i partnerstva na principu 3p. (javnog, privatnog i civilnog sektora). Ovaj projekt usmjeren je ka tome cilju.

Provođenje ekonomskih reformi u BiH traje već duži period, a poduzetništvo kao fenomen i instrument reformi pokušava slijediti iskustva razvijenih EU zemalja. Sporost tog procesa stvara svakim danom sve više nezaposlenih osoba koje se više i ne prijavljuju na zavod za zapošljavanje. Prema procjenama sindikata uskoro bi u BiH broj nezaposlenih mogao preći pola milijuna. Lokalna poduzeća i gospodarstvo u zemlji ne mogu zadržati ni postojeću radnu snagu tako da i ne pomišljaju o novim radnicima. Samo rijetki mladi ljudi poslije završene srednje škole ili fakulteta uspijevaju pronaći vlastiti posao. Veliki broj je neprijavljenih radnika koji rade bez socijalnog i mirovinskog osiguranja (prema procjenama 250 000 radnika). Ankete koje se provode među mladima pokazuju njihovu bezperspektivnost i želju da napuste BiH u potrazi za boljim životom i perspektivom. Vizni režim sa EU zemljama zbog toga onemogućava poslovnim ljudima da slobodno i nesmetano posluju sa većinom zemalja EU. Podaci o postotku primjene interneta i korištenje računala, znanje stranih jezika, posjedovanje nekih drugih znanja za pokretanje vlastitih biznisa su poražavajući tj. nalaze se na dnu Evropskih ljestvica. Mogućnost kreditiranja je također na niskoj razini. Da bi se barem djelom ublažili ovi trendovi potrebno je uvesti sustav edukacije, obrazovanja, cijeloživotnog učenja i osigurati uvjete koji će omogućiti brži ekonomski rast, smanjiti siromaštvo, unaprijediti životni standard tj. dati barem malo šanse i mogućnosti posebno mladim ljudima. Ovaj projekt jedan je od rijetkih koji to pokušavaju u općini Grude. Iskustva ovog projekta moguće je primijeniti bilo gdje u BiH.

Nadamo se da će Ministarstvo obrta, razvoja i poduzetništva prepoznati važnost kvalitetnog projekta te ga pozitivno ocijeniti i podržati, na čemu se unaprijed zahvaljujemo.